

УДК 614.842

КРИЗОВИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**Кузик А., Ємельяненко С., Безнос Н., Кушпа С.****Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів**

Кризовий центр цивільного захисту створюється для підвищення рівня компетентностей та навиків курсантів, студентів, слухачів практичних працівників сфери цивільного захисту. Для набуття необхідних вмінь при прийнятті управлінських рішень, як у рятувальній справі, так і у планувальній діяльності міста. Для налагодження та відпрацювання взаємодії всіх органів державної влади та оперативно-рятувальних підрозділів міста, та області у разі виникнення надзвичайної ситуації.

Ключові слова: кризовий центр, надзвичайна ситуація, аварія, цивільний захист, взаємодія, навчання

Crisis Center of Civil Protection is created to increase the level of competencies and skills of cadets and students as future specialists of civil defense workers. To acquire the necessary skills in making management decisions, both in rescue work and in the planning activities of the city. To establish and test the interaction of all public authorities and operational and rescue units of the city and region in case of emergency.

Key words: crisis center, emergency, accident, civil protection, interaction, training

На сьогоднішній день актуальним питанням стало прийняття управлінських рішень у разі виникнення чи попередження аварій, катастроф та інших НС природного та техногенного характеру. Зосередження таких технологій потребує систем обробки інформації. Це стосується і менеджменту НС, який здійснюють працівники цивільного захисту. Таку базу даних може містити кризовий центр, тому у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності створюється Кризовий центр цивільного захисту, який може використовуватися для вирішення реальних завдань управління в НС.

Мета Кризового центру цивільного захисту – підвищення рівня компетентностей та навиків у відпрацюванні взаємодії всіх органів державної влади та оперативно-рятувальних підрозділів міста та області у разі виникнення надзвичайної ситуації. Налагодження взаємодії та порядку залучення відповідних органів управління в умовах виникнення НС, зокрема з практичними працівниками, які безпосередньо входять до складу комісії ТЕБтаНС міста та області, штабу з ліквідації НС.

До основних завдань Кризового центру цивільного захисту належить:

- постійний моніторинг і комплексний аналіз наявних загроз для населення та територій;

- оцінювання ризиків виникнення та прогнозування надзвичайних ситуацій;
- координація дій відповідних відомств під час виникнення ситуацій, та ліквідації їх наслідків;
- вироблення рішень щодо попередження, подолання та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій.

Основні небезпеки, що має охоплювати Кризовий центр цивільного захисту (табл. 1).

Таблиця 1

Основні небезпеки, які охоплює Кризовий центр цивільного захисту

Природнього характеру	Техногенного характеру	Соціального характеру
Повені, селі	Пожежі, вибухи	Епідемії захворювань людей
Надмірні та швидкі атмосферні опади	Хімічні аварії та забруднення навколишнього середовища	Демонстрації, заворушення
Сильні вітри, урагани	Значні аварії в енергетиці, водопостачанні, газопостачанні та ін.	Тероризм
Епідемії захворювань чи нашествия паразитів, тварин та рослин	Значні аварії (на об'єктах інфраструктури) у телекомунікаційних мережах, зв'язку та ін.	Війна
Різка зміна температури	Значні порушення у роботі транспорту	Масові міграції
Посуха, пожежі	Смог, шум	Інші загрози та аварії...
Густі тумани	Загроза радіаційного випромінювання	
Землетруси, осідання землі, зсуви		

Вирішальне значення, під час масштабних аварій чи катастроф має застосування геоінформаційних технологій на базі геоінформаційних систем.

Проблеми готовності до дій у надзвичайних ситуаціях та реагування на них в основному стосуються оперативної взаємодії між відповідними відомствами управління підрозділами цивільного захисту. Незважаючи на багатогранність та широкий спектр аварій та катастроф, багато з яких становлять значну загрозу (пожежі, землетруси, урагани та ін.). Прийняття рішень в умовах КЦЦЗ, методи оцінки ризику, оцінки готовності та допомоги у реагуванні, мають багато спільного і можуть вирішуватися із застосуванням геоінформаційних систем.

Висновки. Наявність даного Кризового центру цивільного захисту, допоможе отримати необхідний досвід здобувачам вищої освіти та сформує у них необхідні практичні компетентності. Широкий спектр програмного забезпечення «Кризового центру» дозволить охопити більшість спеціальностей, яким навчаються студенти та курсанти. Допоможе краще розглянути проблемні питання міста і області, та виявити потенційно-небезпечні місця для попередження можливих надзвичайних ситуацій. У випадках настання загрози, даний Кризовий центр цивільного захисту може бути використаний для прийняття рішень, використовуючи геоінформаційні системи, методи оцінки ризиків, оцінки готовності підрозділів до виконання дій з локалізації та ліквідації НС.

Література

1. Кодекс цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради, 2013, № 34-35, ст.458) (зі змінами від 19.02.2021 № 1259-IX). Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 368 «Про Порядок класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/5390215>
3. Наказ МВС України від 26.12.2014 № 1406 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 16 січня 2015 р. № 47/26492) Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та Видів оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-15#n15>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту» Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#n10>